

розробки був удостоєний вищої нагороди – золотої медалі. [115]

За розробку нового порошкового дроту для зносостійкого наплавлення деталей ходової частини імпортованих бульдозерів науковці інституту І.О.Гладкий та І.В.Кудін отримали срібні медалі. [116]

За участь у виставці «Порошкова металургія» завідувач кафедри обробки металів тиском В.І.Дубина нагороджений срібною медаллю, а викладач А.О.Нотич – бронзовою. [117]

Бронзова медаль також вручена доценту кафедри С.З.Юдовичу; срібну медаль та три бронзові отримали співробітники галузевої лабораторії, кандидати технічних наук В.О.Павлов та О.П.Ляшенко. С.Косторкін. [118]

У павільйоні «Машинобудування» експонувався електропривод маніпулятора. Його автори С.Кацелап, Г.Анікін, В.Бондаренко нагороджені бронзовими медалями.

За 80-ті роки інститут демонстрував 119 експонатів, вуз та автори розробок здобули 41 нагороду. [119]

Викладачі ЗМІ з успіхом брали участь у конкурсах в сфері науки і техніки по Запорізькій області. В галузі науки нагороди одержали співробітники кафедри металознавства, кандидати технічних наук С.Б.Беліков та Є.Л.Санчугов. [120]

За успіхи у виконанні завдань XI п'ятирічки (1981–85 рр.) по підготовці спеціалістів для народного господарства декількох працівників ЗМІ Указом Президії Верховної Ради республіки відзначено урядовими нагородами.

Орден Дружби народів було вручено ректору інституту В.С.Попову. Орден «Знак Пошани» отримали І.П.Волчок, завідувач кафедри технології металів; В.В.Луньов, професор кафедри ливарного виробництва. Медаль «За трудову доблесть» отримав В.І.Бондаренко, завідувач кафедри електроприводу і автоматизації промислових установок. А Л.М.Гузенко, яка очолювала кафедру російської мови, нагороджена медаллю «За трудову відзнаку». [121]

РОЗДІЛ 7

ЗДУ СЬОГОДНІ

Загальні відомості

Запорізький державний технічний університет сьогодні – це провідний вищий навчальний заклад Запорізького регіону, має найвищий IV рівень акредитації, готує фахівців з 26 спеціальностей, а саме:

- прикладне матеріалознавство;
- технологія машинобудування;
- металорізальні верстати та системи;
- обладнання ливарного виробництва;
- обладнання для обробки металів тиском;
- колісні та гусеничні транспортні засоби;
- підйомно-транспортні, будівельні, дорожні і меліоративні машини і обладнання;
- двигуни внутрішнього згоряння;
- ливарне виробництво чорних і кольорових металів;
- електротехнічні системи електроспоживання;
- радіотехніка;
- мікроелектроніка і напівпровідникові прилади;
- виробництво електронних засобів;
- комп'ютерні системи і мережі;
- спеціалізовані комп'ютерні системи;
- електричні машини та апарати;
- електромеханічні системи автоматизації та електропривод;
- технологія та устаткування зварювання;
- технологія та устаткування відновлення й підвищення зносостійкості машин і конструкцій;
- програмне забезпечення автоматизованих систем;
- міжнародні економічні відносини;
- фінанси;
- менеджмент організацій;

- маркетинг;
- двигуни та енергетичні установки літальних апаратів;
- організація перевезень і управління на автомобільному транспорті.

Загальна чисельність студентів, що приймається на денну форму навчання, складає 1500 осіб щорічно, на заочну – 500–600 осіб.

Відповідно до Статуту університету основними напрямками його діяльності є:

- підготовка згідно з державним замовленням і договірними зобов'язаннями висококваліфікованих спеціалістів для промисловості, освіти, науки, сільського господарства, фінансових і економічних органів, банківських структур, органів управління, які поєднують високу професійну компетентність, загальну культуру та громадську активність;
- задоволення потреб особистості в інтелектуальному, культурному та духовному розвитку, в здобутті вищої освіти і кваліфікації у вибраній галузі діяльності;
- формування соціально зрілої, творчої особистості, громадської позиції, патріотизму, власної гідності, готовності до трудової діяльності, відповідальності за долю суспільства, держави і людства;
- виховання морально, психічно і фізично здорового покоління свідомих громадян України;
- підготовка громадян України та інших держав до вступу до вищих навчальних закладів, професійної діяльності за обраними професіями, самостійної наукової, викладацької, іншої творчої роботи;
- післядипломна освіта, підвищення кваліфікації та перепідготовка кадрів;
- організація та проведення в тісному зв'язку з навчальним процесом фундаментальних, пошукових, прикладних наукових досліджень і дослідно-конструкторських робіт як основи підготовки майбутніх фахівців, науково-технічного та культурного розвитку держави;

- підготовка та атестація наукових, науково-педагогічних кадрів шляхом стажування, аспірантури та докторантури;
- поширення наукових знань серед населення, підвищення його загальноосвітнього та культурного рівня;
- культурно-освітня, видавнича, фінансово-економічна, господарська, науково-виробнича та комерційна діяльність;
- взаємодія з іншими закладами освіти на регіональному, національному і міжнародному рівнях, здійснення зовнішніх зв'язків.

Структура університету містить у собі:

- факультет довузівської підготовки;
- шість факультетів денної форми навчання: транспортний, інженерно-фізичний, машинобудівний, радіоприладобудівний, економіки і управління, електротехнічний;
- факультет заочного навчання;
- факультет післядипломної освіти.

Навчальний процес забезпечують 38 кафедр, з яких 19 випускаючих. Функціонує кафедра військової підготовки.

У 1998 році утворено Запорізький регіональний центр політехнічної освіти, стрижнем якого є ЗДТУ і який об'єднує діяльність понад 40 загальноосвітніх шкіл, ліцеїв, гімназій, коледжів, технікумів, діють два навчально-науково-виробничих комплекси, 11 філіалів випускаючих кафедр на виробництві.

Формування контингенту студентів

Профорієнтаційна робота та підготовка абітурієнтів до вступу в ЗДТУ та інші вищі навчальні заклади здійснюються на факультеті довузівської підготовки, до складу якого входять:

- підготовче відділення для осіб, що мають середню освіту, робітничої молоді, військовослужбовців, що звільнені до запасу;
- підготовчі курси дев'яти-, шестимісячні та короткострокові – для учнів 11-х класів та випускників технікумів міста Запоріжжя;

– школа вихідного дня для школярів, що проживають за межами міста;

– чотири філії в віддалених районах міста та області.

Головною метою профорієнтаційної роботи є формування у майбутніх абітурієнтів об'єктивних уявлень про спеціальності університету, умови навчання в ньому, майбутнє працевлаштування. На протязі року абітурієнти знайомляться з факультетами, кафедрами, лабораторіями, обчислювальними залами, зустрічаються з деканами, викладачами, фахівцями університету. Одержані при цьому знання дозволяють їм в майбутньому краще орієнтуватися в конкурсній ситуації, реально оцінювати свої схильності та можливості.

Підготовка слухачів факультету до вступу в університет проводиться за двома спеціалізаціями: інженерно-технічною та економічною. Методичне забезпечення навчального процесу на факультеті розроблено провідними викладачами загальноосвітніх кафедр ЗДТУ за матеріалами вступних іспитів минулих років. Навчання закінчується випускними іспитами, за підсумками яких слухачі можуть бути зарахованими до університету. Ці заходи сприяють значному зростанню кількості слухачів факультету та поліпшенню якості підготовки. Щорічно на факультеті навчається понад 1100 слухачів, з котрих 80–85% зараховується на перший курс.

Крім стаціонарних форм підготовки слухачів на умовах самоокупності, факультет довузівської підготовки здійснює:

– співробітництво зі школами, гімназіями, ліцеями, що склали договір про спільну діяльність з ЗДТУ, з метою виявлення талановитої молоді та підготовки її до вступу в університет;

– проведення відкритих олімпіад серед учнів шкіл з математики, фізики, креслення;

– участь викладачів у роботі Малої академії наук обласного центру науково-технічної творчості молоді як керівників гуртків та членів журі.

Конкурс за поданими заявами складає в середньому 3–3,5 заяви на одне місто, що є одним з найбільших показників серед вищих навчальних закладів Запоріжжя.

На факультеті післядипломної освіти здійснюються підготовка та перепідготовка фахівців за спеціальностями: фінанси, менеджмент організацій, комп'ютерні системи

та мережі, програмне забезпечення автоматизованих систем. Випускники факультету одержують диплом про другу вищу освіту.

Зміст підготовки, науково-методичне забезпечення навчального процесу

Зміст підготовки фахівців визначається Законом України «Про освіту», Державною Національною програмою «Освіта – Україна – XXI століття», освітньо-кваліфікаційними характеристиками, розробленими в університеті у відповідності до рекомендацій Міністерства освіти та науки України. В ЗДТУ здійснюється ступенева підготовка фахівців – бакалавр, спеціаліст, магістр. Термін підготовки складає: бакалавр – 4 роки, спеціаліст – 5 років, магістр – 5 або 6 років.

Державна атестація фахівців передбачає: бакалавр – державний екзамен за комплексними кваліфікаційними завданнями (ККЗ); спеціаліст – захист дипломного проекту; магістр – державний екзамен за ККЗ та захист дипломної кваліфікаційної роботи.

Організація навчально-виховного процесу та його науково-методичне забезпечення є головними завданнями вищого учбового закладу, оскільки вони є визначальними в підготовці фахівців.

В університеті склалася і діє протягом багатьох років організаційна структура управління навчально-виховним процесом та його науково-методичним забезпеченням. В цьому плані ЗДТУ має значний досвід. Декілька разів університет спільно з Міністерством освіти проводив всеукраїнські та міжнародні науково-методичні конференції за тематикою «Сучасні проблеми підготовки інженерних кадрів». З рекомендацій конференцій, які з метою поліпшення підготовки фахівців активно впроваджуються у навчальний процес, слід відзначити:

- подальшу гуманізацію і гуманітаризацію, особливо при викладанні негуманітарних дисциплін;
- посилення психолого-педагогічної підготовки викладачів і студентів;
- оптимізацію співвідношення мотивації та контролю методичної роботи викладачів;

- інформаційно-комп'ютерне забезпечення навчального процесу;
- поглиблення міжкафедральних зв'язків з метою удосконалення змісту та методів навчання;
- використання результатів науково-дослідної роботи у навчальному процесі.

Систематично, 2 – 3 рази на семестр, проводяться семінари для викладачів з окремих питань планування та організації навчального процесу. Щорічно на початку нового навчального року на розширеному засіданні вченої ради університету із запрошенням активу кафедр та інших підрозділів вузу обговорюються підсумки і ставляться завдання з навчально-методичної роботи на рік з метою поліпшення організаційної роботи, змісту та методів навчання.

У 1997 році методичною радою спільно з деканатами та кафедрами розроблено комплексну програму розвитку ЗДТУ у 1998 – 2000 рр. у зв'язку із 100-річчям заснування університету. Багато заходів програми вже виконано, зокрема:

- стимулювання самостійної роботи студентів, надання можливості переходу до вивчення спеціальних дисциплін за вибором;
- надання можливості отримати другу професію, в т. ч. за час основного навчання;
- впровадження ступеневої системи підготовки бакалаврів, спеціалістів та магістрів;
- широке впровадження в навчальний процес обчислювальної техніки;
- удосконалення робочих програм дисциплін у відповідності до вимог Державних стандартів освіти.

Такі організаційні рішення сприяють цілеспрямованим діям кафедр і факультетів, дають можливість усунути недоліки у визначенні змісту і методів навчання, наблизити фахове спрямування навчального процесу до потреб Запорізького промислового регіону, зміцнити зв'язки з провідними підприємствами і установами.

Завдяки створенню власної поліграфічної бази університет практично подолав труднощі з виданням навчально-методичної літератури для студентів. Щорічно видається 200–250 найменувань методичних рекомендацій,

брошур. За три останні роки науково-педагогічним складом університету видано близько 40 навчальних посібників, текстів лекцій, монографій тощо. Забезпеченість методичною літературою для самостійної роботи студентів складає практично 100%.

Важливою складовою підготовки висококваліфікованих фахівців як творчих особистостей є гуманітаризація освіти та виховання молоді.

Гуманітарна складова навчального процесу формується радою університету з гуманізації та гуманітаризації навчально-виховного процесу на основі Державної програми національного виховання, нормативних документів Міносвіти України.

Виховна робота зокрема передбачає:

- підвищення ролі студентського самоврядування, запровадження нових форм і методів виховної та військово-патріотичної роботи, організацію спортивних змагань, оглядів-конкурсів художньої самодіяльності тощо;
- зростання якості роботи кураторів груп, звіти кураторів на засіданнях кафедр та радах факультетів;
- проведення оглядів-конкурсів на кращу кімнату у гуртожитку, днів кафедр, організацію диспутів, зустрічі з вченими, представниками держструктур, промисловцями, робітниками правоохоронних органів, медичних установ тощо.

На протязі 1998–1999 років помітно посилилася активність студентів у суспільному та громадському житті. Працює студентський радіовузол, дискотек «Крик», діє спецдружина «Щит». Туристський клуб «Романтик» постійно проводить походи в Крим, на Кавказ, а на Всеукраїнському турзльоті посів друге місце. Відроджено клуб аквалангістів «Атлантик». Утворено клуб інтелектуальних ігор «Розумна машинка», який провів обласний турнір з брейн-рингу. На молодіжний Всеукраїнський форум у Києві було запрошено 20 студентів ЗДТУ, вони були присутні також і на зустрічі з Президентом України. Вперше у Запоріжжі з ініціативи наших студентів пройшов міжнародний фестиваль СТЕМів «Студентські жарти». Утворено і активно діє центр дозвілля молоді, який організовує огляди-конкурси

художньої самодіяльності факультетів, святкові концерти тощо. Команда КВВ (клуб веселих і винахідливих) університету бере участь у міських та республіканських іграх.

Кадрове забезпечення

Загальна кількість працюючих в університеті становить близько 1200 чоловік. Професорсько-викладацький склад налічує 500 чоловік, з яких понад 300 мають наукові ступені і вчені звання, в тому числі 40 докторів наук, професорів.

З числа викладачів 20 чоловік обрано дійсними членами і членами-кореспондентами Національної академії наук і галузевих академій України, 11 чоловік мають почесні звання Заслужених діячів науки і техніки, Заслужених працівників освіти, лауреатів Державної премії.

У листопаді 1999 року за особистий внесок у відродження національної економіки та розвиток інтеграційних процесів рішенням Експертної Ради Національної іміджевої програми «Лідери XXI століття» відзначено нагородою «Золотий Меркурій» ректора ЗДТУ проф. Белікова С.Б.

У навчальному процесі та наукових дослідженнях зайнято понад 40 визнаних спеціалістів промисловості та провідних вчених інших вищих навчальних закладів.

Головними джерелами підготовки кадрів високої кваліфікації є аспірантура і докторантура. В аспірантурі підготовка здійснюється за такими спеціальностями:

- механіка деформованого твердого тіла;
- радіофізика;
- фізика твердого тіла;
- фізика напівпровідників і діелектриків;
- теплофізика та молекулярна фізика;
- матеріалознавство;
- тертя та зношування в машинах;
- технологія машинобудування;
- динаміка та міцність машин;
- процеси механічної обробки, верстати та інструменти;
- процеси та машини обробки тиском;
- зварювання та споріднені технології;
- теплові двигуни;

- підйомно-транспортні машини;
- електричні машини та апарати;
- електротехнічні комплекси та системи;
- електротермічні процеси та установки;
- телекомунікаційні системи та управління ними;
- радіолокація та радіонавігація;
- системи та процеси керування;
- системи автоматизації проектування;
- металургія чорних металів;
- ливарне виробництво;
- автомобілі та трактори;
- промисловий транспорт;
- історія України;
- фінанси, грошовий обіг і кредит;
- підприємництво, менеджмент та маркетинг;
- соціальна філософія та філософія історії.

У докторантурі підготовка кадрів здійснюється за спеціальностями:

- фізика твердого тіла;
- матеріалознавство;
- автоматизовані системи управління та прогресивні інформаційні технології.

Захист дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата або доктора наук відбувається на спеціалізованій вченій раді за спеціальностями:

- механіка деформованого твердого тіла;
- матеріалознавство;
- електротермічні процеси та установки.

Щорічно захищаються 5–6 кандидатських і 1–2 докторські дисертації.

Підбір і розстановка кадрів здійснюються за допомогою системи атестації. Вона розпочинається атестаційною комісією кафедри і завершується вченою радою університету.

Значна увага приділяється такій формі підвищення кваліфікації викладацького та наукового складу, як стажування на провідних підприємствах, споріднених кафедрах вузів Запоріжжя, в управліннях облдержадміністрації тощо. Щорічно стажуванням охоплюється біля 70 чоловік.

Матеріально-технічне забезпечення навчального процесу

ЗДУ сьогодні – це 9 навчально-лабораторних корпусів з новітнім обладнанням, 5 студентських гуртожитків на 2300 місць, у тому числі – один сімейний, бібліотека з книжковим фондом більше одного мільйона примірників науково-технічної, художньої і суспільно-політичної літератури. Університет має свої розвинуті інформаційні мережі, комп'ютерну друкарню, дві здравниці – «Сосновий бір» на Дніпрі та «Алтагир» – на Азовському узбережжі, санаторій-профілакторій, медичний центр, спорткомплекс, харчовий комплекс, об'єкти виробничо-господарського призначення.

У навчальному процесі задіяно 24 комп'ютерних класи і лабораторії. Кількість комп'ютерів перевищує 550 одиниць, з них 330 сучасних моделей рівня Pentium 166-MMX і вище. Зараз кожний факультет і більшість кафедр мають свої комп'ютерні класи, що практично задовольняє потребу студентів та науковців. Відкрито центр інформаційних технологій з виходом на Internet. Середня кількість студентів денної форми навчання, яка припадає на одиницю ПЕОМ, складає 8,6 особи, що є найкращим показником серед вузів регіону. Серед перспективних робіт у цьому напрямку – інтенсифікація навчального процесу та підвищення його якості за рахунок використання комп'ютерних мультимедійних систем, впровадження методів дистанційного навчання, які базуються на застосуванні інформаційних технологій, придбання обладнання Direct PC і значне підвищення пропускної здатності каналу Internet.

Значна увага приділяється забезпеченню нормальної експлуатації будівель, споруд, технічного обладнання, їх своєчасному ремонту. Навіть в умовах труднощів з держфінансуванням щорічно сума на ремонт матеріально-технічної бази збільшується і становить майже 500 тис. грн.

У розвитку матеріальної бази і її підтриманні в належному стані активну участь беруть студенти. Створені й активно діють студентські загони, які виконують частину ремонтних робіт у гуртожитках та спортивно-оздоровчих таборах.

Надзвичайно важливим елементом навчально-виховного процесу є бібліотека, до складу якої входять 6 абонементів, 6 читальних залів, 4 відділи: інформаційної та бібліографічної роботи, комплектування та наукової обробки літератури, книгосховище, автоматизації та оргтехніки.

Фонд бібліотеки складає близько 1 млн. примірників (160 тис. назв). Щорічно фонд зростає на 12–15 тис. примірників. Активно поповнюється фонд літератури українською мовою. У цілому книгозабезпеченість становить 80%.

Бібліотека університету є методичним центром бібліотек вищих навчальних закладів Запорізької області.

Науково-виробнича діяльність

Напрями науково-дослідної діяльності університету визначаються пріоритетними шляхами розвитку науки і техніки в Україні, потребами регіональних організацій та підприємств і мають на меті вирішення актуальних народногосподарських завдань:

- розробка екологічно чистих, енерго- та ресурсозберігаючих засобів та технологій;
- розробка нових високоякісних речовин і матеріалів та ефективних методів їх виробництва у металургії і машинобудуванні;
- розробка перспективних інформаційних технологій, приладів комплексної автоматизації, систем проектування та керування складними об'єктами і процесами;
- дослідження наукових проблем розбудови державності України.

Найбільш вагомі результати фундаментального характеру отримані науковцями у таких дослідженнях:

- принципи побудови і методи синтезу та аналізу нових систем керування складними динамічними об'єктами;
- наукові основи прогнозування витривалості та руйнування елементів конструкцій і механічних систем, виготовлених на основі порошкових і зварювальних технологій;
- структуроутворення в жароміцних корозійностійких нікелевих сталях та технологія виготовлення

з них заготовок деталей проточного тракту газотурбінних установок;

- вплив шкідливих домішок та неметалевих включень на фізико-механічні властивості металу для литва;
- електричний опір контактних пар механізмів електронної взаємодії в процесі втоми, деформації та контактного тертя в металах;
- нові матеріали для абразивної і вогнетривкої промисловості, автомобільного та залізничного транспорту, теплоенергетики, металургії, економлегована корозійностійка сталь для виготовлення посуду і столових приборів, зварювальні матеріали з використанням рециркуляції промислових відходів теплоенергетики, металургії;
- нові технології регенерації різального, накатаного, штампувального інструменту, відновлення лопаток газоперекачувальних агрегатів, виробництва шумопоглинаючого матеріалу, отримання із відходів титана феротитану та комплексної лігатури для зварювальних електродів, ремонту хімічних апаратів, пошкоджених корозією внаслідок тривалої експлуатації;
- нові програмні продукти, методи і алгоритми, чисельне моделювання термонапруженого стану елементів конструкцій і механічних систем;
- форми взаємовідносин у сфері культури між етносами Півдня України у другій половині XIX століття.

Ці та інші роботи розглядаються як підґрунтя для підготовки інженерних та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації.

На протязі останніх років, незважаючи на складне економічне становище, визначилась тенденція до збільшення обсягу науково-дослідних робіт: у 1999 році він склав 450 тис. грн.

Важливим показником результативності НДР є рівень використання розробок у народному господарстві: зараз цей показник становить близько 100 відсотків.

В університеті успішно діють 4 наукові школи з проблем матеріалознавства і обробки сталей та різних сплавів, формування їх якостей для різних умов застосування –

під керівництвом професорів, докторів технічних наук Волчка І.П., Коваля А.Д., Луньова В.В., Попова В.С.

Одночасно розвиваються нові творчі колективи в галузі фізики (проф., д.т.н. Левітін В.В.), систем керування (проф., д.т.н. Потапенко Є.М.), радіотехніки (д.т.н., доц. Піза Д.М.), обчислювальної математики (д.т.н., проф. Асатурян А.Ш.), машинобудування (д.т.н., проф. Внуков Ю.М., д.т.н., доц. Яценко В.К.) та інші.

Щорічно подається до 10–12 заявок на винаходи та одержується 6–8 патентів.

Університет випускає три наукові журнали:

- «Нові матеріали і технології в металургії та машинобудуванні»;
- «Радіоелектроніка, інформатика, управління»;
- «Електротехніка та електроенергетика».

Фахівці університету беруть участь у багатьох наукових конференціях, що проводять вищі навчальні заклади та інші організації України, близького та далекого зарубіжжя. Постійно підтримуються ділові і творчі зв'язки приблизно з 50 підприємствами і установами України.

Значна увага приділяється студентським науковим дослідженням, у яких бере участь близько 70% студентів. Щорічно проводяться науково-технічні конференції «Дні науки», на яких до 1000 студентів роблять різноманітні доповіді та повідомлення. У Всеукраїнських студентських олімпіадах і конкурсах беруть участь сотні студентів. За результатами участі у заключних турах різноманітних олімпіад і конкурсів студенти університету щорічно отримують 15–18 нагород, дипломів та грошових премій.

Міжнародні зв'язки

Міжнародні зв'язки університету здійснюються за такими основними напрямками:

- підготовка спеціалістів та науково-педагогічних кадрів;
- співробітництво з закордонними вищими навчальними закладами;
- участь у міжнародних освітніх організаціях та фондах;
- обмін інформацією.

Нині в університеті навчається 50 іноземних громадян з 14 країн світу. Підготовка спеціалістів для зарубіжних

країн у ЗДТУ здійснюється з 1973 року. За минулий рік вищу освіту отримали 950 юнаків та дівчат з 49 країн Європи, Азії, Африки та Латинської Америки. З 1991 року навчання іноземних громадян проводиться за контрактами. Є підготовче відділення, яке за цей час закінчили 92 іноземних громадян, що потім продовжили навчання як у ЗДТУ, так і в інших вищих учбових закладах України. Зараз на підготовчому відділенні навчається 13 громадян Китаю.

Університет має угоди про співробітництво з вищими навчальними закладами Китаю, Польщі, Німеччини, Франції, Югославії. Головний напрям взаємного співробітництва – обмін науково-технічною інформацією, участь у науково-технічних конференціях, публікації спільних результатів наукових досліджень та інше.

Створена спільна наукова школа кафедрою «Верстати та інструменти» ЗДТУ (зав. каф., проф., д.т.н. Внуков Ю. М.) та Інститутом техніки виготовлення та забезпечення якості Магдебурзького університету (директор проф., докт. Ф. Лієрат), яка займається питаннями підвищення терміну роботи інструменту та якості обробки деталей. За планом обміну семеро наших студентів проходили практику в університетах та на підприємствах Німеччини.

Вчені кафедри технології ливарного виробництва ЗДТУ та кафедри ливарного виробництва Магдебурзького університету працюють над спільним науковим напрямком – розробка технології художнього та ювелірного литва. Тут також планується обмін студентами з метою їх навчання та знайомства з базами практики.

За останні три роки університет отримав декілька грантів на розвиток мережі електронних джерел інформації, розробку пристроїв на базі сигнальних процесорів, на програмне забезпечення та інше загальною вартістю понад 50 тис. дол. США.

Четверо студентів ЗДТУ проходили стажування у Верховній Раді України, одна студентка – при Парламенті Канади, двоє студентів навчалися протягом року в університетах США.

Фінансово-господарська діяльність

Враховуючи складне економічне становище держави, неспроможність фінансування освіти відповідно нормативів, керівництво університету було вимушене вжити заходи щодо заробляння коштів самостійно. У цьому полягає нове розуміння ректоратом реалій сьогодення і адекватність відповідних дій.

Головними джерелами позабюджетних надходжень є кошти, отримані за навчання студентів, за наукову, комерційну і виробничу діяльність, за оренду приміщень і обладнання. Кошти, зароблені університетом самостійно, поступово збільшуються і щорічно складають майже 60% від обсягу держбюджетних. Ці кошти використовуються на заробітну плату, стипендії, придбання та технічне обслуговування обладнання, забезпечення життєдіяльності колективу, підтримку навчально-виховного процесу, соціальні потреби.

Соціальна сфера

Розвиткові соціальної сфери як найважливішої умови підготовки висококваліфікованих фахівців ректорат приділяє особливу увагу. Соціальна сфера має досить розвинуту структуру. До її складу входять: комплекс громадського харчування, студмістечко, профілактично-оздоровча база, культурно-просвітницький центр, спорткомплекс.

Комплекс громадського харчування об'єднує їдальню з двома обідніми залами, 3 буфети, кафе.

До студмістечка входять 6 гуртожитків загальною чисельністю 2265 місць. Усі немісцеві студенти забезпечені місцями у гуртожитках. Один з гуртожитків спеціально обладнано для сімейних студентів. У гуртожитках створені необхідні умови для занять, мешканці забезпечені меблями, постільною білизною, іншими побутовими речами.

Профілактично-оздоровча база складається із санаторія-профілакторія на 115 місць, двох заміських баз відпочинку (спортивно-оздоровчі табори) на 280 місць. У оздоровчому центрі при санаторії-профілакторії працюють кабінети діагностики, стоматологічний, фізіотерапевтичний, гідромасажу, фітотерапії, теплолікування і киснелікування,

є інгаляторій. Щорічно у санаторії-профілакторії та на базах відпочинку оздоровлюються понад 1200 студентів і співробітників. Десятки студентів, викладачів і співробітників кожного року отримують пільгові путівки до санаторіїв України.

Значна увага надається розвитку спортивного комплексу, до складу якого входять ігровий зал, зали спортивної гімнастики, гирьового спорту, аеробіки, 2 тири, легкоатлетичний манеж. Спортивний інвентар (тренажери, тенісні столи, шахи тощо) є у кожному гуртожитку.

Університет має певні спортивні досягнення. Виховано десятки кандидатів у майстри спорту, майстрів спорту, майстрів міжнародного класу, є чемпіони України і світу. Наприкінці 1999 року чемпіоном світу з боротьби карате став студент інженерно-фізичного факультету Максим Вершина.

Вирішення багатьох соціальних питань визначається колективним договором між адміністрацією і профспілковим комітетом. Серед них додаткові оплачувані відпустки, лікування, ритуальні послуги, матеріальна допомога та інше.

Якість підготовки

і працевлаштування випускників

У квітні – травні 1999 року університет пройшов планову атестацію Державною інспекцією закладів освіти України, за підсумками якої підтвердив свій найвищий IV рівень акредитації.

В останні роки відбулися суттєві зміни у розподілі молодих фахівців внаслідок переходу до ринкових умов господарювання. Відсутність державного плану розподілу молодих спеціалістів змусило університет шукати ринки збуту випускників самостійно. Для забезпечення працевлаштування укладено угоди з підприємствами, організаціями насамперед Запорізького регіону. Багато випускників університету працюють на таких підприємствах:

- ВАТ «Запорізький металургійний комбінат «Запоріжсталь»;
- ВАТ «Дніпроспецсталь»;

- ВАТ «МоторСіч»;
- ЗМКБ «Прогрес»;
- ВАТ «Запоріжтрансформатор»;
- ВАТ «Перетворювач»;
- ВАТ «Дніпроенерго»;
- ВАТ «Сталепрокатний завод»;
- ЗДП «Радіоприлад»;
- Запорізький електромеханічний завод «Іскра»;
- СП «АвтоЗАЗ – Daewoo»;
- ЗПЗ «Запоріжтелеком»;
- ВАТ «Запоріжжяобленерго»;
- Всеукраїнський НДІ трансформаторобудування тощо.

Впровадження спеціалізації навчання з урахуванням особливостей Запорізького регіону, проходження виробничих та переддипломних практик на базових підприємствах з подальшим спрямуванням випускників на ці підприємства сприяє розподілу випускників.

Крім перелічених підприємств, випускники університету працюють також у банківських структурах, організаціях недержавної форми власності, органах держадміністрації тощо.

На протязі останніх років кількість заявок на працевлаштування перевищує кількість випуску, і тому вдалося досягти розподілу 100 % випускників.

У 1998 році утворено Фонд сприяння розвитку ЗДУ, а у 2000 році – Асоціацію випускників ЗДУ-ЗМІ, які надають велику організаційну та матеріальну допомогу університету у підготовці висококваліфікованих фахівців для народного господарства.

Викладачі вузу завжди намагалися поліпшити якість підготовки студентів, сприяти їх наближенню до проблем виробництва тощо. Одним з нововведень початку 90-х років у навчальному процесі стало запровадження наскрізного проектування, сутність якого полягала у тому, що студенти отримували тему курсового проекту на першому курсі й розробляли її до диплому. Колектив автомобільного факультету першим запровадив поточний контроль успішності за 100-бальною системою. На підставі їх досвіду з метою підвищення якості навчання студентів протягом всього навчального семестру за ініціативи методичної ради інституту з 1992 року у вузі діє рейтингова система навчання.

Проголошення у 1991 р. незалежності України, початок розбудови власної держави визначили подальші демократичні перетворення в системі вищої освіти. Значно зросла роль вищих навчальних закладів – вони розпочали підготовку національної інтелектуальної еліти. Разом з тим соціально-економічна криза ускладнила матеріально-технічне забезпечення вузів та їх працівників, перед якими постала проблема виживання в нових ринкових умовах.

Вперше за всю історію існування колектив викладачів і співробітників вузу у 1992 році отримав можливість укласти колективний договір між працівниками ЗМІ та адміністрацією. Проект договору було прийнято 22 квітня 1992 року профспілковою організацією інституту.

Юридичною основою діяльності вузу став закон Верховної Ради України від 4 червня 1991 року «Про освіту».

Специфіка вузу як провідного вищого навчального закладу Запорізького регіону обумовила його тісні стосунки з найпотужнішими виробничими об'єктами області. Ділові зв'язки вузу з виробничим об'єднанням «Запоріжтрансформатор» протягом 90-х років були спрямовані на досягнення головної мети – підготовку інженера, здатного вирішувати проблеми сучасного виробництва. У цьому суттєву допомогу надав створений на території трансформаторного заводу філіал інститутської кафедри «Електричні машини», де у 1990 році була організована вечірня форма навчання, що було зручним як для студентів, так і для викладачів. Навчалися у даному філіалі в основному працівники об'єднання. «Запоріжтрансформатор» цілеспрямовано вкладав гроші на розвиток філіалу кафедри вузу, дбав про його оснащення сучасним електронно-обчислювальним обладнанням. Того ж року ЗМІ ім. Чубаря та Запорізький інструментальний завод ім. Войкова створили перший серед вузів України науково-виробничий центр «Інструмент – ЗМІ» з метою підвищення якості підготовки спеціалістів, а також прискорення виготовлення і впровадження у виробництво деталей машин з важкооброблюваних матеріалів.

У другій половині 90-х років значно похвалилися стосунки ЗДТУ з відкритим акціонерним товариством «МоторСіч». У лютому 1998 року було створено спільний навчально-науково-виробничий комплекс з метою поліпшення якості

підготовки фахівців, розвитку науково-дослідних розробок і впровадження їх у виробництво. На території заводу організовані аудиторії для спецдисциплін, студенти вузу проходять практику на робочих місцях, у лабораторіях, виконують курсові і дипломні проекти за тематикою підприємства. У вересні 1999 року розпочав діяльність клас авіаційних двигунів, сучасним обладнанням. Отже, колектив підприємства впродовж багатьох років активно допомагає університету поновлювати й розширювати матеріально-технічну базу.

Конструкторське бюро заводу «Іскра» встановило 2 персональні стипендії аспірантам і 14 стипендій студентам ЗДТУ.

На початку 90-х років при машинобудівному інституті діяло спільне радянсько-болгарське підприємство «Інтерсистема», яке очолював доцент М. С. Гамов. Завдяки «Інтерсистемі» у 1990 році були організовані на факультеті перепідготовки інженерів і управлінських кадрів курси підвищення кваліфікації і перепідготовки кадрів в галузі комп'ютерної технології, на яких готували спеціалістів з електронно-обчислювального обладнання для підприємств міста і області. «Інтерсистема» провела також виставку комп'ютерів та обладнання в обласному краєзнавчому музеї.

Зниження престижу інженерної освіти на початку 90-х років змусило керівництво вузу серйозно поставитися до профорієнтаційної роботи серед майбутніх абітурієнтів. З цією метою у 1990 р. було утворено факультет довузівської підготовки. До традиційних форм роботи з абітурієнтами, такими як підготовчі курси, додалася «школа вихідного дня», що залучила більшу кількість юнаків та дівчат з області. Було укладено договори «школа – вуз» між нашим інститутом і школами № 4, 6, 7, 15, 22 м. Запоріжжя. Ініціатором таких договорів виступила кафедра електропостачання промислових підприємств, викладачі якої проводили в школах заняття.

У 1993 р. з метою поліпшення роботи факультету довузівського і заочного навчання об'єднали в один – факультет довузівського і заочного навчання.

Одним з нововведень сьогодення можна вважати створення при ЗДТУ факультету післядипломної

освіти, де на базі вищої освіти бажаючі протягом 9 місяців можуть отримати другу престижну в наш час спеціальність. Зокрема, найбільшою популярністю користуються такі спеціальності як «Фінанси», «Менеджмент організацій», «Програмне забезпечення автоматизованих систем». Факультет підтримує ділові зв'язки з обласним центром зайнятості населення, який направляє молодь на навчання до ЗДТУ. При факультеті діють курси, де навчаються за спеціальністю «Менеджмент організацій» п'ятикурсники ЗДТУ й отримують разом з основним дипломом ще й диплом економіста-менеджера.

Керівництво ЗМІ оперативно відреагувало на збільшення попиту на ринку праці щодо спеціалістів технічного профілю, які вільно володіють іноземними мовами. У 1992 році було здійснено експеримент, згідно з яким велася підготовка бакалаврів, інженерів та магістрів англійською мовою. З іншого боку, в 90-ті роки у вузі працювало кілька викладачів-іноземців, здебільшого зі США, які проводили заняття зі студентами спецгруп, викладачами.

Вуз завжди виявляв турботу щодо своїх колишніх випускників-іноземців, з ними тривало листування, випускники рекомендували наш вуз для навчання своїм співвітчизникам. У 1990 р. при інституті розпочали роботу короткострокові курси підвищення кваліфікації дипломованих спеціалістів з закордону – колишніх випускників нашого інституту. Тематика даних курсів – підвищення надійності роботи електротехнічного обладнання, підвищення якості електроенергії в електричних мережах та системах електропостачання. У роботі курсів взяли участь 16 випускників з Алжиру, Арабських Еміратів, Афганістану, Бангладеш, Болівії, Йємену, Коста-Ріки, Марокко, Мексики, Монголії, Сирії.

Нові економічні реалії початку 90-х рр. змусили керівництво вузу ввести платне навчання для іноземних студентів. Це, звичайно вплинуло на кількість бажаючих отримати освіту у ЗМІ серед іноземних абітурієнтів. У зв'язку з цим припинив існування деканат по роботі з іноземними студентами, а його функції став виконувати відділ міжнародних зв'язків, який очолив О. М. Андрієнко.

На базі інституту була створена регіональна асоціація «Магістр», до її складу увійшли технікуми (коледжі), школи-

ліцеї, технічна школа, школа-комплекс. Метою даної організації було об'єднання зусиль навчальних закладів різного типу для підготовки фахівців політехнічного профілю у єдиній системі безперервної освіти.

3 квітня 1993 року в ЗМІ відбулося виїзне засідання колегії Міністерства освіти України, присвячене розгляду питань щодо створення навчально-наукових-виробничих комплексів, впровадження у вузах платного навчання, соціального захисту викладачів і співробітників галузі. У за-сіданні брав участь міністр освіти П. Таланчук.

18 травня 1993 року на базі ЗМІ Міністерство освіти України провело науково-методичну конференцію «Сучасні проблеми підготовки інженерів». У конференції взяли участь представники 57 вузів України, Росії, Білорусі. Вони розглянули питання гуманізації і гуманітаризації вищої освіти, прогресивних методів навчання тощо.

У 1993 році керівництво ЗМІ порушило клопотання перед Міністерством освіти України про проведення ате-стації вузу щодо його відповідності IV рівню акредитації вищих навчальних закладів. Восени 1993 року в ЗМІ працювала міжрегіональна атестаційна комісія Міністерства освіти, яка встановила відповідність вузу IV (найвищому) рівню акредитації. У грудні 1993 року колегія Міністерства освіти України затвердила рішення комісії і надала вузу статус Запорізького державного технічного університету. Остаточний підсумок акредитації зроблений постановою Кабінету Міністрів України № 244 від 20 квітня 1994 року. У зв'язку зі зміною статусу рада вузу обговорила питання про створення нового статуту навчального закладу.

У 1993 році відбулися зміни у керівництві вузу. Після 15 років роботи на посаді ректора Запорізького машинобудівного інституту професора В.С.Попова було звільнено за власним бажанням та переведено на посаду завідувача кафедри зварювання. У лютому 1993 року виконувачем обов'язків ректора Міносвіти України призначено проф. П.Г.Краснокутського, який очолював кафедру теплотехніки і гідравліки. Після проведення конкурсного обрання у відповідності до Положення, затвердженого Міносвіти України, наказом Міністра освіти П.Таланчука професор П.Г.Краснокутський був призначений ректором ЗМІ з липня 1993 року.

Він працював у Запорізькому машинобудівному інституті ім.В.Я.Чубаря з 1982 року на кафедрі теплотехніки і гідравліки, спочатку доцентом, а після захисту докторської дисертації з 1988 року – завідувачем цієї кафедри. За часів ректорства П.Г.Краснокутського було завершено атестацію ЗМІ (квітень 1993 р.) та створено технічний університет на базі машинобудівного інституту (1994 р.), відкрито Спеціалізовану раду по захисту докторських дисертацій зі спеціальності «Матеріалознавство в машинобудуванні» (1994 р.), створено Асоціацію ректорів і директорів вищих навчальних закладів Запорізької області (1996 р.).

За дозволом Міністерства освіти України у 1994/95 навчальному році вуз розпочав підготовку фахівців за новими спеціальностями – фінанси і кредит, менеджмент, міжнародні економічні відносини; було відкрито новий факультет – економіки та управління, очолив його доктор технічних наук В.М.Порохня. Відкрита ще одна нова спеціальність технічного спрямування – авіадвигуни та енергетичні установки. Відбувається реорганізація кафедр по факультетах, припиняє існування механіко-технологічний факультет, автомобільний факультет перетворюється та автомеханічний.

Навесні 1995 року в ЗДТУ утворено раду з культурно-виховної роботи, своєю діяльністю вона заповнила вакуум у виховній роботі серед студентства, що виник після припинення діяльності партійної та комсомольської організацій, які традиційно займалися цією справою. Одним з перших результатів діяльності цієї ради стало створення центру дозвілля і культури ЗДТУ.

З 1 вересня 1996 року в ЗДТУ розпочато підготовку фахівців за багатоступеневою системою освіти – бакалавр (4 роки навчання), спеціаліст (5 років), магістр (6 років). Вчена рада університету прийняла рішення: починаючи з 1996/97 навчального року поетапно з 1 курсу переводити навчальний процес повністю на українську мову. З метою полегшення цієї процедури було відновлено курси української мови для викладачів.

У відповідності до нових економічних умов восени 1995 року при ЗДТУ розпочало діяльність навчально-науково-виробниче об'єднання «Технічний університет». Основною його метою стало вирішення економічних проблем,

ефективне впровадження і використання науково-технічних розробок, а також освоєння студентами навичок виробничої та економічної діяльності. Виконавчим директором об'єднання було призначено М. Ситнікова. Свою діяльність об'єднання розпочало з експериментального виробництва партії спеціальних електродів за технологією, розробленою вченими університету, а також було укладено договір з об'єднанням «АвтоЗАЗ» на виробництво гальмівних колодок для автомобіля, а з відходів виробництва виготовляли секції огорожі. Діяльність об'єднання ґрунтувалася на господарчому розрахунку.

Однак неоптимальні адміністративні рішення, що призвели до звільнення кількох докторів та кандидатів технічних наук, непослідовна кадрова політика, наслідком якої стала швидка зміна проректорів з наукової та навчально-виховної роботи, спричинила у 1997 році кризову ситуацію в керівництві університету.

Вивчення ситуації, що склалась в ЗДТУ, відбулося за участю комісії Міносвіти України, і в серпні 1997 р. проф. П.Г.Краснокутський подав заяву щодо звільнення з посади ректора за власним бажанням. 27 серпня 1997 року виконуючим обов'язки ректора було призначено зав. каф. технології металів проф. І.П.Волчка, що працював у ЗМІ з 1962 року після закінчення Білоруського політехнічного інституту. Проф. І.П.Волчок пройшов шлях від аспіранта кафедри технології ливарного виробництва, наукового співробітника, завідувача галузевої лабораторії кафедри технології ливарного виробництва до завідувача кафедри технології металів (1980 р.). Волчок І.П. – доктор технічних наук, заслужений діяч науки і техніки України.

У вересні 1997 року було оголошено конкурс на заміщення посади ректора ЗДТУ, до участі в якому подали документи зав. каф. технології ливарного виробництва, проф. В.В.Луньов, зав. каф. фізичного матеріалознавства, проф. А.Д.Коваль та професор каф. фізичного матеріалознавства, д.т.н. С.Б.Беліков. При рейтинговому голосуванні С.Б.Беліков отримав понад 80 % голосів, його кандидатуру було підтримано на конкурсній комісії Міносвіти України, і рішенням колегії Міносвіти д.т.н. С.Б.Беліков 29 жовтня 1997 року був затверджений на посаді ректора.

С.Б.Беліков народився у 1953 році, закінчив середню школу № 66 у м. Запоріжжі, з 1970 по 1975 рік навчався на автомобільному факультеті ЗМІ, який закінчив з відзнакою і був рекомендований до вступу до аспірантури. У 1981 році захистив кандидатську дисертацію, працював старшим інженером, старшим науковим співробітником проблемної лабораторії ЗМІ, з 1986 року – доцент кафедри металознавства та термічної обробки, у 1994–96 роках – докторант кафедри фізичного матеріалознавства, у 1996 році захистив докторську дисертацію. У 1997 році – проректор з навчальної роботи, завідувач кафедри автомобілів. С.Б.Белікова обрано академіком АН Вищої школи України, академіком Транспортної академії України, членом Нью-Йоркської академії наук. Його відзначено міжнародною нагородою «Золотий меркурій» (1999 р.) за заслуги в розвитку інтеграційних процесів та золотою медаллю «За заслуги в освіті» Міжнародної кадрової академії (2000 р.).

На початку 1998 року було підписано новий колективний договір і прийнято новий статут університету. Згідно з останнім, вперше у практиці вищої школи України, ректор одержав право призначати деканів факультету лише після рекомендації кандидатури вченою радою факультету, а проректорів – вченою радою університету. Реалізація цього демократичного принципу дала змогу визначитися з найкращими й найкваліфікованішими кандидатурами на ці посади.

У 1998 році на базі ЗДТУ був створений науково-навчальний центр політехнічної освіти Запорізького регіону. До складу центру входять 8 технікумів, 33 гімназії, ліцеї, школи, які разом з університетом готують абітурієнтів до вступу у ЗДТУ. Метою діяльності центру є сприяння безперервній багатоступеневій підготовці фахівців.

Навесні 1999 року відбулася повторна атестаційна експертиза Міністерства освіти, згідно з її результатами наступні п'ять років ЗДТУ зберігатиме IV найвищий рівень акредитації.

13 жовтня 1999 року під час передвиборної кампанії ЗДТУ відвідав Президент України Л.Д.Кучма. Він ознайомився з навчальними аудиторіями, спілкувався з викладачами і студентами вузу, відповів на їх численні запитання

щодо подальшої долі України і зокрема щодо стану вищої освіти.

За постановою Кабінету Міністрів України до складу університету у 1999 році увійшов Токмацький механічний технікум.

При університеті діє єдина серед вузів Запорізької області військова кафедра, її робота була відновлена у вересні 1996 року. З цього часу студенти 3 і 4 курсів на конкурсній основі проходять тут військову підготовку під керівництвом досвідчених викладачів-офіцерів протягом 2 років. По закінченні кафедри її випускникам присвоюється звання лейтенанта запасу і вони звільняються від строкової служби. Кафедра забезпечена всією необхідною матеріально-технічною базою, при ній функціонує комп'ютерний клас. Перед керівниками кафедри вчена рада поставила питання про розробку пропозицій та обґрунтування щодо відкриття при ЗДТУ військового ліцею.

Традиційним для ЗДТУ стало проведення у травні місяці кожного року загальноуніверситетського Тижня науки. На всіх кафедрах і факультетах вузу відбуваються наукові конференції, в яких беруть участь викладачі і студенти.

Наукову діяльність університету з організації і проведення всеукраїнських студентських олімпіад відзначило у 1998 році почесною грамотою Міністерство освіти України.

З 1992 року в університеті проводиться щорічний внутрівузівський конкурс на кращу студентську роботу з гуманітарних та соціально-політичних дисциплін. Рада з гуманітарної освіти університету вирішила відзначати кращі 30 наукових робіт дипломами та грошовими преміями.

Наукова ливарна школа нашого вузу здавна широко відома у межах колишнього СРСР, про це зокрема свідчить проведення у червні 1990 року на базі кафедри машин і технології ливарного виробництва всесоюзного семінару провідних вчених і спеціалістів ливарних підприємств і цехів Міністерства металургії СРСР. На конференції обговорювалися проблеми підвищення якості відливок у ливарному виробництві і захисту навколишнього середовища.

Восени 1993 року на базі ЗМІ Інститут металофізики Академії наук України провів республіканську школу-семінар

«Фазові і структурні перетворення у корозійностійких металах», в ній взяли участь представники 6 великих промислових центрів республіки.

На базі ЗМІ традиційно щорічно проводилися науково-технічні конференції на тему «Плазмотехнологія», в яких брали участь провідні вчені цієї галузі як з України, так і з країн СНД. За результатами конференції видавалися збірки наукових праць. Восени 1994 року університет став базою для проведення спільно з Міністерством освіти України, Національною академією наук України, Академією інженерних наук науково-технічної конференції «Неметалеві вклюдження і гази у ливарних сплавах». Для участі у конференції з'їхалися представники 22 вузів України та Росії.

Незважаючи на те, що ЗДТУ є вузом технічного напрямку, активно діють тут кафедри гуманітарного профілю. У жовтні 1995 року на базі ЗДТУ відбулася регіональна наукова конференція «Розвиток культури української нації та культур національних меншин: історія, сучасний стан, перспективи (на матеріалі Південного Сходу України)», її організували Міністерство освіти України, Академія наук вищої школи України та ЗДТУ.

Напередодні Нового 1997 року відбулася об'єднана звітно-виборна конференція профспілки університету, яка обговорила і вирішила організаційне питання. Було прийняте рішення про об'єднання в одну профспілку профспілкової організації викладачів і співробітників та студентської.

Отримати оперативну інформацію про новини університетського життя з 1995 року стало можливим завдяки заснуванню у ЗДТУ власної радіогазети, ініціаторами цієї справи стали студенти електротехнічного факультету.

Навесні 1995 року в ЗДТУ почала діяти власна друкарня. Вона обладнана новітнім електронним оснащенням, виготовленим у ФРН та Японії. З цього часу значно полегшився процес видання вузівської багатотиражки, навчально-методичних посібників, документів тощо.

РОЗДІЛ 8

ФАКУЛЬТЕТИ, НАУКОВІ ШКОЛИ ТА НАПРЯМИ

Транспортний факультет

Транспортний факультет – один із найстаріших і найпрестижніших в ЗДТУ. Виникнення факультету припадає на післявоєнні роки, коли Запоріжжя стало важливим промисловим центром країни. Виникла велика потреба в спеціалістах, особливо в галузі вітчизняного транспортного машинобудування.

Після повернення з Барнаулу у липні 1944 р. в Запоріжжі починає діяти автомеханічний інститут. Були відкриті три факультети: сільськогосподарського машинобудування, ливарний та автотракторний.

На автотракторному факультеті підготовка спеціалістів здійснювалась з таких спеціальностей: тракторобудування, автомобілебудування, технологія тракторобудування. На факультеті працювали кафедри: опір матеріалів, деталі машин, двигуни внутрішнього згоряння, графіки, автомобілі.

У вересні 1947 р. Запорізький автомеханічний інститут перейменовано в Запорізький інститут сільськогосподарського машинобудування. В зв'язку з перепрофілюванням інституту в серпні 1955 р. наказом Міністерства вищої освіти УРСР автотракторний факультет було ліквідовано.

28 листопада 1958 р. Постановою Ради Міністрів СРСР Запорізькому заводу «Комунар» було доручено підготувати виробництво і розпочати випуск вітчизняних малолітражних автомобілів. Віднині Запорізький завод комбайнів став називатися Запорізьким автомобільним заводом. 18 червня 1959 р. з експериментального цеху вийшов перший вітчизняний малолітражний автомобіль, а з 1 жовтня розпочався серійний випуск.